

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SEKCIÓ

A.B. kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(33292/09. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2013. április 16.

Ezen ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.

Az A.B. kontra Magyarország ügyben

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Guido Raimondi, *Elnök*,

Peer Lorenzen,

Dragoljub Popović,

Sajó András,

Nebojša Vučinić,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller, *bírák*

és Stanley Naismith, *Szekció Hivatalvezető*,

2013. március 26-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (33292/09. sz.), melyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, A.B. („a kérelmező”) 2009. június 8-án terjesztett a Bíróság elé. A Szekció Elnöke helyt adott a kérelmező azon kérésének, hogy neve ne kerüljön nyilvánosságra (a Bíróság Eljárási Szabályzata, 47. szabály 3. bekezdés).

2. A kérelmezőt Kádár A. Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. A magyar kormányt („a Kormány”) képviselője, Tallódi Z. képviselte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból.

3. A kérelmező különösen azt állította, hogy letartóztatása az 5. cikk 1. és 3. bekezdését megsértve igazolatlanul hosszú volt. Továbbá, az 5. cikk 4. bekezdése alapján panaszolta, hogy fogvatartásának megtámadásakor a „fegyveregyenlőség elvé”-t nem tartották tiszteletben, mivel nem biztosították számára hozzáférést a releváns nyomozati anyaghoz.

4. 2011. október 13-án a kérelem közlésre került a Kormány felé. Arról is döntés született, hogy a kérelem elfogadhatóságáról és érdeméről a Bíróság egyidejűleg határoz (29. cikk 1. bekezdés).

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

5. A kérelmező 1975-ben született és Budapesten él.

6. 2007. január 17-én büntetőeljárás indult az akkoriban biztonsági őrként alkalmazott kérelmező és állítólagos társai ellen. A kérelmezőt és társait zsarolás minősített esetével, kerítéssel, üzletszerű kénjélgéssel és más bűncselekmények elkövetésével gyanúsították meg. Amikor a kérelmező tudomást szerzett arról, hogy a rendőrség keresi, saját elhatározására jelentkezett a hatóságnál.

7. 2007. január 18-án az ügyészség a kérelmező előzetes letartóztatásba helyezése iránti indítványt nyújtott be. Az indítvány szökés és elrejtőzés, bűnisméltés, valamint összejátszás veszélyére hivatkozott.

8. 2007. január 19-én a Pesti Központi Kerületi Bíróság elrendelte a kérelmező letartóztatásba helyezését. A bíróság csak az utolsóként említett indokot tartotta fenn, mivel álláspontja szerint a kérelmező rendezett családi életére, legális jövedelmére és arra figyelemmel, hogy korábban nem volt elítélve, a súlyos szankció kilátása nem volt elegendő indok a kérelmező szökésének és elrejtőzésének feltételezésére, s a kérelmező terhére rótt bűncselekmény folytatólagos jellege nem szükségszerűen vonta maga után a bűnisméltés veszélyét.

9. 2007. február 1-jén a Fővárosi Bíróság – az ügyészség által előterjesztett összes indokot megerősítve – hatályában fenntartotta az intézkedést. A Fővárosi Bíróság észrevételezte, hogy a kérelmező nem rendelkezett legális jövedelemmel, személyi helyzete ismeretlen volt, s egyik társa megszökött és elrejtőzött.

10. Ezt követően a kérelmező előzetes letartóztatása a jogszabályban előírt időszakonként ismétlődően meghosszabbításra került azon az alapon, hogy fennállt az összejátszás és a tanúk megfélemlítésének a veszélye. A bíróságok különösen azt emelték ki, hogy a nyomozati iratok olyan elemeket tartalmaztak, amelyek szerint a kérelmező és társa tanúkat próbált befolyásolni, s hogy az egyik – tanúvallomását később visszavonó – tanúnak küldött idézést az ügy egyik terheltjétől foglalta le a rendőrség.

11. 2007. május 4-én a védelem eredménytelenül javasolta, hogy a letartóztatás helyett kevésbé szigorú intézkedés kerüljön alkalmazásra, mivel az eljárás ezen késői szakaszában az összejátszás veszélye már nem volt releváns. 2007. május 4-én a kérelmező ügyvédje panaszolta, hogy nem biztosítottak számára hozzáférést a tanúk kérelmező általi megfélemlítésének kockázatát alátámasztó, ügyészség által felhozott bizonyítékokhoz. 2007. május 31-én a kérelmező újabb, ismét sikertelen indítványt nyújtott be, hangsúlyozva, hogy az összejátszás veszélyét egyetlen általa ismert bizonyíték sem valószínűsítette. 2007. szeptember 13-án sikertelenül tett hasonló panaszt.

12. Egy időközben – 2007. szeptember 12-én – kibocsátott újabb meghosszabbító végzés a szökés és elrejtőzés veszélye mellett ismét a bűnisméltés veszélyére hivatkozott. A fellebbezés során az elsőként említett indokot mellőzte a bíróság, de az utóbb említett indokot fenntartotta azzal, hogy bár a nyomozás lezárult, a terhelték terhére rótt bűncselekmény

szervezett jellege, valamint a terheltek tanúk irányában tanúsított magatartása szükségessé tette a letartóztatás fenntartását.

13. 2007. október 17-én vádirat került benyújtásra.

14. 2007. október 19-én szökés-elrejtőzés és összejátszás veszélyére hivatkozva a letartóztatás meghosszabbításra került. A kérelmező fellebbezett, azzal érvelve, hogy rendezett háttére fényében semmi nem utalt arra, hogy elszökne vagy elrejtőzne, s hogy a hatóságok által vele közölt elemek egyike sem utalt összejátszás valós veszélyére.

2007. november 28-án a bíróság elutasította a fellebbezést, de az összejátszás veszélyét nem tartotta fenn.

15. Az első bírósági tárgyaláson, 2007. december 18-án, a kérelmező egyik társát óvadék ellenében szabadlábra helyezték. A kérelmezőtől azonban megtagadták ezt a lehetőséget. A bíróság rámutatott, hogy a súlyos szankció kilátására figyelemmel a javasolt óvadék nem biztosította a kérelmező igazságszolgáltatás számára történő rendelkezésre állását.

16. 2008. február 19-én egy újabb, óvadék ellenében történő szabadlábra helyezés iránti indítványról határozott a bíróság. A kérelmező letartóztatását az ellene felhozott vádak tárgyi súlyára figyelemmel fennálló szökés és elrejtőzés veszélye miatt a bíróság fenntartotta. A kérelmező fellebbezése, továbbá óvadék ellenében történő szabadlábra helyezésére vagy kevésbé szigorú kényszerintézkedés alkalmazására irányuló további kérelmei sikertelenek maradtak. Az ügyet tárgyaló bíróság ismételten a lehetséges súlyos szankció miatti szökés és elrejtőzés veszélyére hivatkozott.

17. Végül, 2008. december 10-én a kérelmezőt szabadlábra helyezték, de lakhelyelhagyási tilalmat rendeltek el vele szemben.

II. RELEVÁNS HAZAI JOG

18. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény kimondja:

211. §

„(3) Az ülésen az indítványozó az indítványt megalapozó bizonyítékokat írásban előterjeszti, vagy szóban előadja. A jelenlevőknek módot kell adni arra, hogy az indítványozó bizonyítékait - a 186. § keretei között - megismerjék. Ha az értesített nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, ezt a nyomozási bíró ismerteti.”

186. §

„(1) Aki a nyomozási cselekményen jelen lehet, az arról készült jegyzőkönyvet nyomban megtekintheti.

(2) A gyanúsított, a védő és a sértett a nyomozás során is megtekintheti a szakvéleményt, az egyéb iratokat pedig akkor, ha az a nyomozás érdekeit nem sérti.

(3) A gyanúsított és a védő jogosult arra, hogy azokról az iratokról, amelyeket megtekinthet, másolatot kapjon.

(4) A sértett, illetőleg a tanú vallomását vagy egyébként személyi adatait tartalmazó, a nyomozás során keletkezett, illetőleg annak során beszerzett, benyújtott vagy csatolt iratról készült másolaton nem tüntethetők fel a sértett, illetőleg a tanú személyi adatai. Nem adható másolat az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság határozatának tervezetéről. Nem adható másolat az ügyész és a nyomozó hatóság között a 165. §, valamint a 165/A. § alapján keletkezett iratokról, kivéve azt, amely az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak az üggyel kapcsolatos jogi álláspontját tartalmazza - ideértve különösen a nyomozási cselekmény elvégzésére vonatkozó ügyészi utasítást tartalmazó iratot, feltéve, ha a megjelölt nyomozási cselekmény végrehajtásra került -, ha az nyomozási érdeket nem sért.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKKE 3. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

19. A kérelmező panaszolta, hogy előzetes letartóztatásának időtartama nem volt igazolt. A kérelmező az 5. cikk 1. és 3. bekezdésére hivatkozott.

A Kormány vitatta az állítást.

A Bíróság úgy véli, hogy a panaszt kizárólag az 5. cikk 3. bekezdése alapján kell vizsgálni, amely kimondja:

„E Cikk 1. c) bekezdésének rendelkezésével összhangban letartóztatott vagy őrizetbe vett minden ... személynek joga van arra, hogy ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak ügyében vagy a tárgyalásig szabadlábra helyezték. A szabadlábra helyezés olyan feltételekhez köthető, melyek biztosítják a tárgyaláson való megjelenést.”

A. Elfogadhatóság

20. A Bíróság úgy véli, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

21. A kérelmező fenntartotta, hogy a letartóztatásba helyezését meghosszabbító határozatok nem voltak egyéniesítettek, illetve nem vették figyelembe személyes körülményeit, nem valószínűsítették a szökés-elrejtőzés, összejárás és bűnisméltés veszélyét, illetve nem mérlegelték a kevésbé szigorú intézkedések alkalmazásának a lehetőségét.

22. Válaszul a Kormány előterjesztette, hogy a kérelmező személyes körülményei egyéniesített módon, megfelelően figyelembe vételre kerültek, s az időmúlással párhuzamosan egyre nagyobb súlyt kaptak. A bíróságok a kevésbé szigorú intézkedések alkalmazásának lehetőségét sem hagyták figyelmen kívül, bár igaz, hogy a kérelmező óvadék ellenében történő szabadlábra helyezésére nem volt lehetőség, mivel a kérelmező befolyásolhatta volna a nyomozást. A kérelmező ellen felhozott vádak természete valószínűvé tette, hogy a kérelmező befolyásolja, illetve megfélemlíti a tanúkat.

23. A Bíróság esetjoga szerint a fogvatartás tartamának ésszerű volta nem ítéltető meg absztrakt módon. Azt a kérdést, hogy a vádlott letartóztatásának fenntartása ésszerű-e, minden esetben az ügy sajátos vonásai alapján kell megítélni. Elhúzódó fogvatartás valamely ügyben csak akkor lehet igazolt, ha a közérdek valódi követelményének olyan specifikus jelei állnak fenn, amelyek – az ártatlanság véelme ellenére – nagyobb súllyal esnek latba, mint az egyéni szabadság tiszteletben tartására vonatkozó szabály.

Elsődlegesen a nemzeti bírói hatóságokra tartozik annak biztosítása, hogy egy adott ügyben a vádlott előzetes letartóztatása ne lépje túl az ésszerű időtartamot. Ennek érdekében a hatóságoknak meg kell vizsgálniuk mindazon tényeket, amelyek – az ártatlanság véelme elvének kellő figyelembe vétele mellett – az egyéni szabadság tiszteletben tartására vonatkozó szabálytól való eltérést igazoló közérdek valódi követelményének fennállása mellett vagy ellen szólnak, és ezeket a tényeket bele kell foglalniuk a szabadlábra helyezés iránti kérelmek tárgyában hozott határozataikba. A Bíróságnak alapvetően az e határozatokban felhozott indokok, valamint a kérelmező fellebbezéseiben előadott valódi tények alapján kell eldöntenie, hogy az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették-e.

Az arra vonatkozó alapos gyanú fennállása, hogy a fogvatartott bűncselekményt követett el, a meghosszabbított őrizetben tartás törvényességének elengedhetetlen, de bizonyos időn túl már nem elegendő feltétele. Ilyen esetekben a Bíróságnak már azt kell megállapítania, hogy a bírói hatóságok által felhozott egyéb indokok továbbra is igazolták-e a szabadságtól megfosztást. Ha ezek az indokok „relevánsak” és „elegendők” voltak, akkor a Bíróságnak arról is meg kell bizonyosodnia, hogy az eljárás lefolytatása során a nemzeti hatóságok „különös gondosság”-gal jártak-e el (ld. többek között *Szepesi kontra Magyarország*, 7983/06. sz., 23-25. bek., 2010. december 21).

24. A Bíróság továbbá észrevételezi: a felek között vita volt azt illetően, hogy a bírói hatóságok által a kérelmező fogvatartásának fenntartására felhozott indokok „relevánsak” és „elegendők” voltak-e – különösen a fogvatartott, valamint az ügy egyedi körülményei tekintetében megkívánt egyéniesített értékelés fényében (ld. az 5. cikk 1. bekezdésével

összefüggésben *Darvas kontra Magyarország*, 19547/07. sz., 27-29. bek., 2011. január 11.).

25. A kérelmezőt 2007. január 19-től 2008. december 10-ig, azaz csaknem egy év és tizenegy hónapig tartották előzetes letartóztatásban. Ezen időszak alatt a bíróságok ismétlődően a súlyos szankció kilátására figyelemmel fennálló szökés és elrejtőzés veszélyére, valamint a nyomozásba való, a tanúk befolyásolásával és megfélemlítésével történő beavatkozásra hivatkoztak. Miközben a Bíróság elfogadja, hogy ezek a megfontolások „relevánsak” voltak a kérelmező ügyében, úgy véli, hogy az idő múlásával már nem voltak „elegendők”. Különösen, a vádak tárgyi súlyán kívül a bíróságok az eljárás egyetlen szakaszában sem hoztak fel érvet annak alátámasztására, hogy a kérelmező megszökhet vagy elrejtőzhet – amit a Bíróság zavarónak talál annak fényében, hogy eredetileg maga a kérelmező jelentkezett a rendőrségen (ld. fenti 6. bekezdés). A Bíróság számára ebben az összefüggésben lényegtelen, hogy a kérelmező egyik társa elszökött és elrejtőzött (ld. fenti 9. bekezdés), mivel ez a körülmény semmilyen hatással nem volt a kérelmező előre látható magatartására.

26. Továbbá, úgy tűnik, hogy a bíróságok döntő jelentőséget tulajdonítottak a tanúk kérelmező általi befolyásolásának veszélyére. Indoklásaik azonban a kérelmező és társai terhére rótt bűncselekmények szervezett jellegén kívül semmilyen ilyen veszélyre utaló konkrét elemet nem tartalmaztak. Igaz, hogy az egyik tanú számára kibocsátott idézést az egyik vádlottnál találtak meg; az azonban nem világos, hogy ez a személy maga a kérelmező volt-e (ld. fenti 10. bekezdés) – s ez olyan körülmény, ami a Bíróság szemében még a tanúvédelem fontosságát emlékezetben tartva is csökkenti ezen megfontolás relevanciáját.

27. A Bíróság számára a szervezett bűnözés vádjára hivatkozó, meglehetősen általános érvelés nem ad magyarázatot a kérelmező szóban forgó, elhúzódott tartamú letartóztatására, különösen a 2007. október 17-i vádiratot követő időszak vonatkozásában (ld. fenti 13. bekezdés és fent hivatkozott *Szepesi*, 28. bekezdés).

28. A fenti megfontolások azzal a ténnyel együtt, hogy a hatóságok csekély érdeklődést mutattak a kevésbé szigorú intézkedések megfontolása tekintetében, és ismétlődően elutasították a kérelmező óvadék ellenében történő szabadlábra helyezés iránti kérelmeit, lehetővé teszik a Bíróság számára annak megállapítását, hogy a kérelmező letartóztatásának jogalapja – különösen, amikor a letartóztatás a vádirat benyújtását követően továbbra is fenntartásra került – nem volt „elegendő”.

A kérdéssel kapcsolatos esetjogra (ld. többek között a fent idézett *Szepesi* ítéletet) utalva a Bíróság hangsúlyozza, hogy szabadságtól megfosztással járó elhúzódó büntetőeljárásban a hatóságok kötelessége, hogy az előzetes letartóztatás időtartamát a lehető legrövidebb időszakra próbálják csökkenteni, és vizsgálják meg a kevésbé szigorú alternatívák alkalmazásának lehetőségét.

A fenti megfontolásokra figyelemmel az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKKE 4. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

29. A kérelmező panaszolta, hogy letartóztatásának megtámadásakor megsértették a „fegyveregyenlőség” elvét, mivel nem biztosítottak számára hozzáférést a releváns nyomozati iratokhoz. A kérelmező az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdésére támaszkodott, amely kimondja:

„Szabadságától letartóztatás vagy őrizetbe vétel folytán megfosztott minden személynek joga van olyan eljáráshoz, melynek során őrizetbe vételének törvényességéről a bíróság rövid határidőn belül dönt, és törvényellenes őrizetbe vétele esetén szabadlábra helyezését rendeli el.”

30. A Kormány vitatta az állítást.

A. Elfogadhatóság

31. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmezőnek polgári bíróság előtt kártérítési pert kellett volna indítania azt állítva, hogy az ügyészség által benyújtott iratokhoz való hozzáférést megtagadó igazságszolgáltatási hatóságok kárt okoztak neki. Mivel ezt nem tette meg, elmulasztotta a hazai jogorvoslatok kimerítését. Ezen érv alátámasztására a Kormány olyan hazai ítéletek kivonatait nyújtotta be, amelyekben halmazati büntetés megkésett kiszabása, megkésve foganatosított szabadlábra helyezés, bírói tanács jogellenes összetétele, valamint idézés nem megfelelő kézbesítése miatt kártérítés került megítélésre.

32. A kérelmező előterjesztette, hogy a szóban forgó időszakban – azaz a Bíróság által a *Nikolova v. Bulgaria* [GC] (no. 31195/96, ECHR 1999-II) ügyben kifejtett elvekre alapozott 166/2011. (XII.20.) AB számú alkotmánybírósági határozat meghozatala előtt – a hazai jogrendszerben nem volt egyértelmű, hogy az előzetes letartóztatásba helyezett gyanúsítottak joga van-e a letartóztatásba helyezése alapjául szolgáló iratok megismerésére. Ezért az ezen jog állítólagos megsértésére alapított kártérítési kereset csekély sikerrel kecsegtetett. Egyébként pedig a bírói hatóságok kártérítési felelőssége csak abban az esetben volt megállapítható, ha általuk szándékosan elkövetett eljárásjogi hiba került bizonyításra. Egy ilyen kereset megindításának a nehézségére figyelemmel az adott körülmények között ezt nem lehetett hatékony jogorvoslatnak tekinteni.

33. A Bíróság úgy véli, hogy a felek által a polgári per adott körülmények közötti hatékonyságával kapcsolatosan előterjesztett érveket illetően nem szükséges alapos vizsgálatot lefolytatni, mivel a Kormány nem terjesztett elő arra vonatkozó bizonyítékot, hogy hasonló ügyekben az ilyen

kereset hatékonynak bizonyult, ezért az adott körülmények között kimerítendő jogorvoslatnak minősült. Ebből következően ez a panasz nem utasítható el a hazai jogorvoslatok kimerítésének elmulasztása miatt. A Bíróság továbbá úgy véli, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben. Megjegyzi továbbá, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

34. A Kormány előterjesztette, hogy a hazai jogszabályok szerint a nyomozati szakban az iratokhoz való hozzáférés a bizonyítékok azon elemeire korlátozódik, amelyek az előzetes letartóztatás elrendelése és fenntartása szempontjából relevánsak. E bizonyítékelemek kiválasztása az ügyész mérlegelési jogkörébe tartozik. A Kormány fontosnak tartotta ezzel összefüggésben annak hangsúlyozását, hogy a letartóztatásba helyezésről döntő bíró is ezeket a bizonyítékokat kapta meg, ezek alapján hozta meg döntését. A büntetőeljárásról szóló törvény tervezett módosítása kapcsán 166/2011. (XII.20.) AB számú döntésében az Alkotmánybíróság – a Bíróság fent hivatkozott *Nikolova-ügyben* hozott döntésével összhangban – megállapította, hogy a meglévő szabályok kielégítették a „fegyveregyenlőség” elve által támasztott követelményeket. Mivel a kérelmező nem indított polgári pert (ld. fenti 31. bekezdés), a Kormány nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a kérelmező számára ténylegesen biztosított hozzáférés megfelelt-e azon követelményeknek.

35. A kérelmező előterjesztette, hogy ügyében a hatóságok nem biztosítottak számára megfelelő hozzáférést az előzetes letartóztatása alapjául szolgáló bizonyítékokhoz. Ha ezt a hozzáférést biztosították volna, akkor annak nyoma lenne az ügyiratokban. A Kormány azonban nem bizonyította, hogy ez megtörtént. Továbbá, ha a kérelmező gyakorolhatta volna az iratokhoz való hozzáférési jogát, akkor részéről szükségtelen lett volna emiatt panaszt tenni. Több alkalommal nyújtott be ilyen panaszt, azonban sikertelenül (ld. fenti 11. bekezdés).

36. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az őrizetbe vett vagy letartóztatásba helyezett személyeknek joguk van a szabadságtól megfosztásuk – Egyezmény szerinti értelemben vett – „törvényesség”-éhez nélkülözhetetlen eljárásjogi és anyagi jogi feltételekre kiterjedő felülvizsgálathoz. Ez azt jelenti, hogy az illetékes bíróságnak „nem csupán [a hazai jogban] előírt eljárásjogi követelményeknek való megfelelést, hanem az őrizetbe vétel alapjául szolgáló gyanú alaposságát, valamint az őrizetbe vétellel és az azt követő letartóztatásba helyezéssel elérni kívánt cél törvényességét” is vizsgálnia kell.

A letartóztatásba helyezés ellen benyújtott fellebbezéseket elbíráló bíróságoknak a bírósági eljárások garanciáit kell biztosítaniuk. Az

eljárásnak kontradiktóriusnak kell lennie, és minden esetben biztosítania kell a felek, azaz az ügyész és a terhelt közötti „fegyveregyenlőséget”. A fegyveregyenlőség nem biztosított abban az esetben, ha a védőügyvédtől megtagadják a nyomozati anyaghoz való hozzáférést, amennyiben az ilyen hozzáférés az ügyfél letartóztatása törvényességének hatékony megtámadásához alapvető fontosságú. Olyan személy esetében, akinek fogvatartása az 5. cikk 1. bekezdése c) pontjának hatálya alá esik, tárgyalás tartása kötelező (ld. többek között a fent hivatkozott *Nikolova* ügyet, § 58). A bizonyítékok bemutatásának kellő időben kell megtörténnie, a terhelt számára a bíróság előtti első megjelenést megelőzően kell hozzáférést biztosítani az ügyirat releváns elemeihez (ld. *Lamy v. Belgium*, 30 March 1989, § 29, Series A no. 151).

37. A jelen ügyben a Bíróság utal a Kormány azon előterjesztésére, miszerint a vitatott kérdés tisztázását lehetővé tevő polgári per hiányában a Kormány nincs abban a helyzetben, hogy véleményt tudjon formálni az előzetes letartóztatás fenntartása tárgyában a kérelmező számára nyújtott tájékoztatás megfelelő voltáról. Ebben az összefüggésben a Bíróság utal fenti megállapítására (ld. fenti 33. bekezdés), amely szerint a Kormány által javasolt polgári per megindításának elmulasztását az adott körülmények között irrelevánsnak kell tekinteni.

38. Továbbá, a Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező mind a hazai hatóságok, mind a Bíróság előtt következetesen állította: nem biztosítottak számára hozzáférést az ügyirat releváns elemeihez, és ezzel kapcsolatos panaszait a hazai hatóságok elutasították, de nem cáfolták a hozzáférés megtagadásával kapcsolatos állítását (ld. fenti 11. bekezdés). A Bíróság azt is megjegyzi (ld. fenti 18. bekezdés), hogy a büntetőeljárásról szóló törvény biztosítja az iratokhoz való hozzáférést, kivéve, ha az a nyomozás érdekeit veszélyezteti.

Az ügyiratokban és a felek beadványaiban azonban nincs jele annak, hogy a kérelmező ténylegesen gyakorolhatta ezt a jogát (vö. *Lamy v. Belgium*, loc. cit.; *Lietzow v. Germany*, no. 24479/94, § 47, ECHR 2001-I; *Svipsta v. Latvia*, no. 66820/01, § 138, ECHR 2006-III (kivonatok)).

39. Ezen körülmények között a Bíróság kénytelen azt a következtetést levonni, hogy a Kormány nem terjesztett elő bizonyítékot a szükséges hozzáférés kérelmező számára történt tényleges biztosítását illetően, holott ebben a vonatkozásban a bizonyítási teher a Kormányra hárult.

Ebből következően a jelen ügyben a „fegyveregyenlőség” elve nem tekinthető tiszteletben tartottnak.

Következésképpen az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdését megsértették.

III. AZ EGYEZMÉNY EGYÉB ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

40. A kérelmező továbbá azt is panaszolta, hogy előzetes letartóztatása, mint olyan – az 5. cikk 1 bekezdését megsértve – igazolatlan volt.

A Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező ellen zsarolás minősített esete, kerítés, üzletszerű kéjelgés és más bűncselekmények miatt indult büntetőeljárás (ld. fenti 6. bekezdés), s hogy előzetes letartóztatásba helyezése az e vonatkozásban felmerült alapos gyanú alapján került elrendelésre. Ebből következően az intézkedés az 5. cikk 1. bekezdésének c) pontja céljaira igazoltnak tekinthető.

Végül, a kérelmező azt is panaszolta: az a tény, hogy állítólagos társát – vele szemben (ld. fenti 15. bekezdés) – óvadék ellenében szabadlábra helyezték, az 5. cikkel együtt olvasott 14. cikket sértő megkülönböztetésnek minősült, amire azért került sor, mert ő nem vallotta be a terhére rótt bűncselekményt.

A Bíróság úgy véli, hogy ez a panasz nem került valószínűsítésre.

Ebből következően ezek a panaszok nyilvánvalóan alaptalanok a 35. cikk 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben, s az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell azokat utasítani.

IV. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

41. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

42. A kérelmező 3.864 euró vagyoni kártérítést követelt. Ez az összeg megfelel a fogvatartásának 2007. október 17-ét követő időszakában kiesett jövedelmének. A kérelmező továbbá 19.000 euró nem vagyoni kártérítést követelt.

43. A Kormány vitatta az igényeket.

44. A Bíróság nem lát okozati kapcsolatot az állított vagyoni kár és a megállapított jogsértés között, különösen arra figyelemmel, hogy biztonsági örként a kérelmező akkor sem tarthatta volna fenn munkaviszonyát, ha a szóban forgó enyhébb intézkedés, nevezetesen a házi őrizet, korábban került volna alkalmazásra. A Bíróság ezért elutasítja ezt az igényt. A Bíróság azonban úgy véli, hogy a kérelmező nem vagyoni kárt szenvedett, s méltányossági alapon ilyen címen 6.000 eurót ítél meg számára.

B. Költségek és kiadások

45. A kérelmező további 5.650 eurót követelt a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások megtérítésére. Ez az összeg megfelel a kérelmező ügyvédje által kiszámlázandó, 131 eurós óradíjjal számított 42 órányi jogi munka díjának, valamint 148 euró adminisztratív költségnek.

46. A Kormány vitatta az igényt.

47. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak annyiban jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, amennyiben bizonyítja, hogy e költségek ténylegesen és szükségszerűen merültek fel, s összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben – a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel – a Bíróság az összes költség tekintetében 4.500 euró megítélését tartja ésszerűnek.

C. Késedelmi kamat

48. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

- 1 Az 5. cikk 3. és 4. bekezdése alapján tett panaszokat elfogadhatóvá, a kérelem többi részét elfogadhatatlanná *nyilvánítja*;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdését megsértették;
4. *Megállapítja*
 - (a) hogy az alperes államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, az alábbi összegeket kell kifizetnie a kérelmező számára nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:
 - (i) nem vagyoni kár tekintetében 6.000 (hatezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (ii) költségek és kiadások tekintetében 4.500 (négyezer-ötszáz) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;

(b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

5. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2013. április 16-án, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Stanley Naismith
Hivatalvezető

Guido Raimondi
Elnök